



نام و نام خانوادگی:

زمان برگزاری: ۹۰ دقیقه



نام آزمون: فارسی نهم تشریحی سری ۲

تاریخ آزمون:

۱ نقش واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

«شد نفس آن دوسه همسال او / تنگ‌تر از حادثه‌ی حال او
چون که مرا زین دشمن نهند / تهمت این واقعه بر من نهند
زی پدرش رفت و خبردار کرد / تا پدرش چاره‌ی آن کار کرد»

۲ نقش واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

«شد چنان از تف دل کام سخنور تشنه که ردیف سخنش آمده یک‌سر تشنه»

۳ آرایه‌های ادبی متن زیر را مشخص کنید:

«دشمنان کوردل، اما / در دلش خورشید ایمان را نمی‌دیدند / تیغ آتش خیز «دستان» را نمی‌دیدند / در نگاهش خشم و آتش را نمی‌دیدند / بر کمانش، تیر «آرش» را نمی‌دیدند.»

۴ نقش دستوری هسته و وابسته موجود در مصراع زیر را بنویسید:

قومی که گشت فاقد اخلاق مردنی است.

۵ نقش واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

«به اندازه‌ی نیاز سخن بگوی. گشاده‌روی و خندان باش که خدای تعالی، گشاده‌روی و آسان‌گیر را دوست دارد.»

۶ ابوریحان بیرونی در چه قرنی می‌زیسته است؟

۷ مفهوم واژه «شو» در عبارت «شو خطر کن» چیست؟

۸ مفهوم عبارت «خانه بزرگ و چشم تو بس مختصر» چیست؟

۹ یکی از نقاشی‌ها پرندگان را به اشتباه انداخت؛ آن‌ها چگونه فریب خورده بودند؟

۱۰ زمان دقیق دومین فعل متن زیر را بنویسید.

گفت: روزی دیوان حنظله‌ی بادغیسی همی خواندم، بدین دو بیت رسیدم،

۱۱ در متن زیر «گوهر» به چه معناست؟

«بزرگی خرد و دانش راست، نه گوهر را»

۱۲ نقش واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

«دوستی و پیوند با دیگران یکی از مهم‌ترین نیازهای انسان است.»

۱۳ نقش واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

«هریکی را پیاموخته که غذای خویش چون به‌دست آورد و بچه را چون نگاه دارد تا بزرگ شود و آشپان خویش چون کند.»

۱۴ برای هر کدام از واژه‌های زیر، یک هم‌خانواده بنویسید.

تفاوت : فهم :

عجب : غفلت :

مسخر : عاجز :

حیران : مستمع :

۱۵ مسندهای بیت زیر را مشخص کنید.

«عقل حیران شود از خوشه زرین عنب / فهم عاجز شود از حقه‌ی یاقوت انار»

۱۶ نام نویسنده آثار زیر را بنویسید.

الف اخلاق ناصری (.....)





ب چهار مقاله (.....)

۱۷ معنای واژه «صاف» را در ترکیب‌های زیر بنویسید:

الف دریای صاف:

ب خط صاف:

۱۸ واژه‌های ساده را ابتدا به مشتق و سپس به مرگب تبدیل کنید.

ساده	مشتق	مرگب
کتاب		
چمن		
دانش		
هوا		

۱۹ به جمله‌ها یک وابسته پیشین اضافه کنید.

الف) کتاب خوب خوانده‌ای؟ (ب) سخن زیبا و حکمت‌آموزی!

۲۰ با توجه به عبارت‌های داخل کمانک، جمله‌ها را کامل کنید.

الف) غم مخور، فردا خواهد بود. (جاحت، جاهیت)

ب) ابلیس ندارد که گرد او گردد. (ذهره، زهره، ظهره)



پاسخنامه تشریحی

۱

همسال: مضاف الیه
تهمت: مفعول
حادثه: متمم
کار: مضاف الیه
او: مضاف الیه

۲

دل: مضاف الیه
تشنه: مسند
کام: نهاد
ردیف: نهاد

۳

تشبیه: «ایمان» به «خورشید» تشبیه شده است.
تلمیح: اشاره به داستان‌های رستم در شاهنامه
تیغ آتش خیز «دستان» را نمی‌دیدند.
اشاره به داستان «آرش کمانگیر»
بر کمانش، تیر «آرش» را نمی‌دیدند.

۴

فاقد اخلاق / مسند (قومی فاقد اخلاق گشت). / قومی
هسته وابسته پسین (مضاف الیه) / هسته + ی نکره (وابسته پسین)
مردنی: مسند (قوم مردنی است).

۵

نیاز: مضاف الیه سخن: مفعول
خدای: نهاد
گشاده‌روی: مسند
گشاده‌روی: مفعول

۶

قرن پنجم هجری

۷

برو. در گذشته «شدن» به معنی «رفتن» هم به کار می‌رفته است.

۸

جهان آفرینش شگفتی‌های بسیاری دارد و وسیع و با عظمت می‌باشد؛ اما افق دید انسان، محدود و مختصر است و تنها محیط اطرافشون را می‌نگرند.

۹

گمان کردند که ظرف میوه واقعی است و به سمت آن پرواز کردند و نوک زدند.

۱۰

همی خواندم: ماضی استمراری

۱۱

اصالت

۱۲

دوستی ← نهاد / دیگران ← متمم / انسان ← مضاف الیه

۱۳

غذا ← مفعول / بزرگ ← مسند / آشیان ← مفعول

۱۴

تفاوت ← متفاوت / فهم ← مفهوم، تفهیم، تفاهم / غفلت ← غافل

۱۵

مسخر ← تسخیر / عاجز ← عجز، معجزه / حیران ← تحیر، متحیر / مستمع ← سمع، سمع

۱۶

حیران، عاجز

الف

خواجه نصیرالدین توسی

ب

نظامی عروضی

۱۷

الف

دریای صاف: بی‌موج، آرام

ب

بدون کجی و انحراف، مستقیم

۱۸

الف

چند (ب) چه (یا عجب)

ب

جاهت

ب

زهره

ساده	مشتق	مرکب
کتاب	کتابچه	کتابدار
چمن	چمنزار	چمن‌زن
دانش	دانشمند	دانشجو
هوا	هوایی	هوایما

۱۹

الف) چند (ب) چه (یا عجب)

۲۰

الف

جاهت

ب

زهره